Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea
STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 204/21
il-Lussemburgu, 16 ta’ Novembru 2021

Stampa u Informazzjoni

Sentenza fil-Kawżi Magħquda C-748/19 sa C-754/19
Proċeduri kriminali kontra WB *et*

Id-dritt tal-Unjoni jipprekludi s-sistema fis-seħħ fil-Polonja li tippermetti lill-Ministru tal-Ġustizzja jikkolloka mħallfin fi ħdan qrati kriminali superjuri, kollokament li dan il-Ministru, li fl-istess ħin huwa l-Prosekutur Ġenerali, jista’ f’kull mument itemm mingħajr motivazzjoni

Ir-rekwiżit ta’ indipendenza ġudizzjarja jeżiġi fil-fatt li r-regoli dwar tali kollokament jipprovdu l-garanziji neċessarji sabiex jiġi evitat kull riskju li jintuża bħala mezz ta’ kontroll politiku tal-kontenut tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji, b’mod partikolari fil-qasam kriminali

Fil-kuntest ta’ seba’ kawżi kriminali pendenti quddiemha, is-Sąd Okręgowy w Warszawie (il-Qorti Reġjonali ta’ Varsavja, il-Polonja) tistaqsi dwar il-konformità, mad-dritt tal-Unjoni, tal-kompożizzjoni tal-kulleġġi ġudikanti mitluba jagħtu deċiżjoni dwar dawn il-kawżi, fid-dawl tal-preżenza, f’dawn il-kulleġġi, ta’ mħallef ikkollokat bis-saħħa ta’ deċiżjoni tal-Ministru tal-Ġustizzja skont il-Liġi dwar l-Organizzazzjoni tal-Qrati Ordinarji [1].

Skont din il-qorti, bis-saħħa tar-regoli Pollakki dwar il-kollokament ta’ mħallfin, il-Ministru tal-Ġustizzja jista’ jassenja mħallef permezz ta’ kollokament lil qorti kriminali ta’ grad superjuri abbażi ta’ kriterji li ma humiex magħrufa uffiċjalment, u mingħajr ma d-deċiżjoni ta’ kollokament tista’ tkun suġġetta għal stħarriġ ġudizzjarju. Barra minn hekk, huwa jista’ jirrevoka dan il-kollokament f’kull mument mingħajr ma tali revoka tkun suġġetta għal kriterji ddefiniti minn qabel fid-dritt u mingħajr ma jkollha għalfejn tkun motivata.

F’dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju ddeċidiet li tistaqsi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-konformità tar-regoli ċċitati iktar ’il fuq mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE [2] u dwar jekk dawn ir-regoli jippreġudikawx il-preżunzjoni ta’ innoċenza applikabbli għall-proċeduri kriminali, li jirriżultaw b’mod partikolari mid-Direttiva 2016/343 [3].

Permezz tas-sentenza tagħha, mogħtija mill-Awla Manja, il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċidi li t-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE, moqri fid-dawl tal-Artikolu 2 TUE, kif ukoll tad-Direttiva 2016/343 [4] jipprekludu dispożizzjonijiet nazzjonali li jipprovdu li l-Ministru tal-Ġustizzja ta’ Stat Membru jista’, abbażi ta’ kriterji li ma jsirux pubbliċi, minn naħa, jikkolloka mħallef fi ħdan qorti kriminali ta’ grad superjuri għal żmien determinat jew indeterminat u, min-naħa l-oħra, f’kull mument u permezz ta’ deċiżjoni li ma tkunx motivata, jirrevoka dan il-kollokament indipendentement minn jekk l-imsemmi kollokament ikunx għal żmien determinat jew indeterminat.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

Preliminarjament, il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li l-qrati ordinarji Pollakki, li minnhom tagħmel parti l-qorti reġjonali ta’ Varsavja, jaqgħu taħt is-sistema Pollakka ta’ rimedji fl-“oqsma koperti

---

[1] Ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych (il-Liġi dwar l-Organizzazzjoni tal-Qrati Ordinarji), tas-27 ta’ Lulju 2001, fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-kawża prinċipali (Dz. U. tal-2019, punt 52).
[2] Skont din id-dispożizzjoni, “[l-]Istati Membri għandhom jipprovdu r-rimedji meħtieġa sabiex jassiguraw protezzjoni legali effettiva fl-oqsma koperti mid-dritt ta' l-Unjoni”.
[3] Direttiva (UE) 2016/343 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta’ Marzu 2016 dwar it-tisħiħ ta’ ċerti aspetti tal-preżunzjoni tal-innoċenza u tad-dritt li wieħed ikun preżenti waqt il-proċess fil-proċedimenti kriminali (ĠU 2016, L 65, p. 1).
[4] Artikolu 6(1) u (2) tad-Direttiva 2016/343.

mid-dritt tal-Unjoni", fis-sens tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE. Sabiex tali qrati jkunu jistgħu jiżguraw il-protezzjoni ġudizzjarja effettiva meħtieġa minn din id-dispożizzjoni, il-ħarsien tal-indipendenza tagħhom huwa primordjali. L-osservanza ta' dan ir-rekwiżit ta' indipendenza timponi b'mod partikolari li r-regoli dwar il-kollokament ta' mħallfin jagħtu l-garanziji neċessarji sabiex jiġi evitat kwalunkwe riskju li dan il-kollokament jintuża bħala mezz ta' kontroll politiku tal-kontenut tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji.

F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja tenfasizza li, għalkemm il-fatt li l-Ministru tal-Ġustizzja jista' jikkolloka mħallfin biss bil-kunsens tagħhom jikkostitwixxi protezzjoni proċedurali importanti, teżisti madankollu sensiela ta' elementi li, skont il-qorti tar-rinviju, jawtorizzaw lil dan il-Ministru jinfluwenza lil dawn l-imħallfin, u jistgħu jqajmu dubji dwar l-indipendenza tagħhom. Filwaqt li tanalizza dawn id-diversi elementi, il-Qorti tal-Ġustizzja tiddikjara l-ewwel nett li, sabiex jiġu evitati l-arbitrarjetà u r-riskju ta' manipulazzjoni, id-deċiżjoni dwar il-kollokament ta' mħallef u dik li ttemmu għandhom jittieħdu abbażi ta' kriterji magħrufa minn qabel u jkunu debitament motivati. Barra minn hekk, peress li r-revoka tal-kollokament ta' mħallef mingħajr il-kunsens tiegħu jista' jkollha effetti, għal dan tal-aħħar, analogi għal dawk ta' sanzjoni dixxiplinari, tali miżura għandha tkun tista' tiġi kkontestata quddiem qorti skont proċedura li tiggarantixxi b'mod sħiħ id-drittijiet tad-difiża. Barra minn hekk, filwaqt li tirrileva li l-Ministru tal-Ġustizzja għandu wkoll il-funzjoni ta' prosekutur ġenerali, il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li huwa għandu għalhekk, f'kawża kriminali partikolari, setgħa kemm fuq il-prosekutur tad-Diviżjoni Ordinarja kif ukoll fuq l-imħallfin ikkollokati, ħaġa li hija tali li tista' tqajjem dubji leġittimi f'moħħ il-partijiet fil-kawża fir-rigward tal-imparzjalità tal-imsemmija mħallfin ikkollokati. Fl-aħħar nett, imħallfin ikkollokati fi ħdan kulleġġi ġudikanti mitluba jagħtu deċiżjoni fil-kawżi prinċipali għandhom ukoll il-funzjonijiet ta' assistenti tal-Uffiċjal Dixxiplinari ta' mħallfin tal-qrati ordinarji, li huwa l-korp inkarigat jinvestiga l-proċeduri dixxiplinari mibdija kontra imħallfin. Issa, il-kumulu ta' dawn iż-żewġ funzjonijiet, f'kuntest fejn l-assistenti tal-Uffiċjal Dixxipplinari tal-qrati ordinarji jinħatru wkoll mill-Ministru għall-Ġustizzja, huwa tali li jqajjem dubji leġittimi f'moħħ il-partijiet fil-kawża fir-rigward tal-impermeabbiltà tal-membri l-oħra tal-kulleġġi ġudikanti kkonċernati fil-konfront ta' elementi esterni.

Ikkunsidrati flimkien, dawn id-diversi ċirkustanzi huma, bla ħsara għall-evalwazzjonijiet finali li għandha tagħmel il-qorti tar-rinviju, tali li jistgħu jwasslu għall-konklużjoni li l-Ministru għall-Ġustizzja għandu, abbażi ta' kriterji li ma humiex magħrufa, is-setgħa li jikkolloka mħallfin fi ħdan qrati ta' grad superjuri u li jtemm il-kollokament tagħhom, mingħajr ma jkollu jagħti motivazzjoni għal din id-deċiżjoni, b'effett li, matul il-perijodu li matulu dawn l-imħallfin ikunu kkollokati, huma ma jibbenefikawx minn garanziji u mill-indipendenza li kull imħallef għandu normalment jibbenefika minnhom fl-Istat tad-dritt. Tali setgħa ma tistax titqies li hija kompatibbli mal-obbligu li jiġi osservat ir-rekwiżit ta' indipendenza.

Barra minn hekk, għal dak li jikkonċerna l-preżunzjoni ta' innoċenza applikabbli għall-proċeduri kriminali, li d-Direttiva 2016/343 hija intiża li tiżgura l-osservanza tagħha[5], hija tippreżumi li l-imħallef ikun ħieles minn kull parzjalità *a priori* meta jeżamina r-responsabbiltà kriminali tal-akkużat. L-indipendenza u l-imparzjalità tal-imħallfin huma għalhekk kundizzjonijiet essenzjali sabiex il-preżunzjoni ta' innoċenza tiġi ggarantita. Issa, f'dan il-każ, jidher li, fiċ-ċirkustanzi ċċitati iktar 'il fuq, l-indipendenza u l-imparzjalità tal-imħallfin u, konsegwentement, il-preżunzjoni ta' innoċenza jistgħu jiġu kompromessi.

NOTA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti, lill-qrati tal-Istati Membri fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jitolbu lill-Qorti tal-Ġustizzja interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew li tiddeċiedi dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma taqtax il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssib soluzzjoni għall-kawża skont id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qrati nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-test sħiħ tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza.

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

[5] Ara l-premessa 22 u l-Artikolu 6 tad-Direttiva 2016/343.

Ritratti tal-għoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "Europe by Satellite" ☎ (+32) 2 2964106.